

Stenpriset visar på stor bredd

Stenpriset 2014 vittnar om bredden i branschen. Det finns en stor variation bland de inkomna bidragen, i både storlek och karaktär.

TEXT PETER WILLEBRAND

Stenpriset är ett arkitekturpris som delas ut av Sveriges Stenindustriförbund till projekt i Sverige där natursten har använts på ett estetiskt, hållbart och nyskapande sätt. Nomineringstiden gick ut den 30 april.

Kurt Johansson, professor vid SLU Alnarp och en av Skandinavien ledande experter på natursten, sitter i juryn.

– Det är stor spridning i objektens karaktär i år: utemiljö, byggnader med olika användning, privata och offentliga, renovering. Det är också en stor variation i materialval och objektens storlek.

Bredden syns även i arkitektledet.

– Vissa är mycket kända, andra mindre kända, konstaterar Kurt Johansson.

FÖRRA ÅRET BELÖNADES Stortorget i Gävle och Andersson Jönsson Landskapsarkitekter med Stenpriset. Torget har tidigare även belönats med Sienapriset.

Klassisk svensk sten – Brännhult diabas, Flivik mahogany och Tossene – har kombinerats i olika färgnyanser som bildar det vävmönster som ger torget sitt unika uttryck. Ytbearbetningarna – krysshamrad och flammad – skapar en mönstrad yta som varierar i färg och uttryck beroende på årstid.

– Priset är inte minst en bekräftelse på att det går att genomföra den här typen av projekt utan att behöva tumma på kvalitetskraven, säger Anders

Anders Jönsson, förra årets vinnare av Stenpriset.

Jönsson, ena halvan av Andersson Jönsson Landskapsarkitekter.

Han anser att kommunens sätt att sköta projektledningen är en av de viktigaste orsakerna till att slutresultatet blev så lyckat.

– Man lyfte hela tiden fram betydelsen av kvalitet och hantverkskunnande. Politiskt anammades konsekvent beslutet att använda nordisk sten. Det är generellt ofta enkla att jobba mot en offentlig beställare, där finns ofta en större långsiktighet och

en kunskap om att man bygger något som ska förvaltas för lång tid framåt, säger han.

ANDERS JÖNSSON kommer själv att sitta i årets jury, ett resultat av förra årets pris.

– Jag kommer att titta särskilt på det estetiska och hantverksarbetet. Det estetiska är självklart i min roll, men det estetiska måste även ha en funktion. Svårigheten ligger i att få ihop allt tillsammans med hantverket, som är grunden för att bra utfört arbete.

I detta nummer presenteras ett urval av de inkomna bidragen. I juni sätter juryn samman en "shortlist" på bidrag som tar sig vidare till finalomgången. Vinnaren utses i november. ■

FAKTA

URVAL AV PROJEKT & ARKITEKTER NOMINERADE TILL STENPRISET 2014.

- ▼ PM & Vänner Hotell, Växjö. Arkitekt Jonas Lindvall/Lindvall A & D. **Se sid 34!**
- ▼ Krematoriet i Kalmar. Arkitekt Staffan Strindberg/Strindberg Arkitekter AB. **Se sid 30!**
- ▼ Hornsbergs strandpark. Arkitekt Bengt Isling/Nyréns Arkitektkontor.
- ▼ Textile Fashion Center, Borås. Arkitekt Thorbjörn Andersson/Sweco.
- ▼ Bokbindaren, Linköping. Jan Ytterborn/Strategisk Arkitektur. **Se sid 17!**
- ▼ Kvarteret Frigg, Helsingborg. Arkitekter Sonny Mattson & Malin Ossiansson/Tengbom Arkitekter.
- ▼ Kraftstation i Enebyberg. Arkitekt Thomas Sandell/Sandell Sandberg.
- ▼ Villa W, privatbostad, Kullavik. Arkitekt Gert Wingårdh/Wingårdh Arkitekter.

FOTO: ÅKE E:SONLINDMAN

BORÅS TEXTILE FASHION CENTER

”Mattan är lagd med tre granitsorter där tvärbanden är rödflammig hallandsgnejs och det karakteristiska kägelliknande mönstret är lagt i en ljusgrå samt en svart kinesisk granit. Jacquardmönstrets avsmalnande stenar är avklippta i sina ändar för att undvika utsatta spetsar. Mattan blir ett signum för Borås nya textilcentrum; en möjlig utställningsyta för studenternas övningar. En serie lådbänkar möblerar mattans centrumlinje och används att sitta på eller placera prover på. Mattan och dess möbler understryker liknelsen med modeindustrins runways.”

THORBJÖRN ANDERSSON, WINGÅRDH ARKITEKTER,
I TIDNINGEN STEN 4/2013.

VILLA W

”Lars och Ulla-Stina (privatvillans ägare, reds anm.) samlar konst och föremål med kärlek. Vardagsliv och galleri på en gång. En underbar utmaning. Det blev en bläckfisk med bara sju armar. Ett slags panoptikon av armar. Olika funktioner i alla. /.../ En bläckfisk kan skifta färg efter omgivningen. Det kan inte vårt hus. Det är klätt med den sotsvarta stenen från det fjärran brottet i Wales. Sidorna är med klövyta. När solen står rätt tecknar sig varje sten med kullar och dalar. På gavlarna är stenen polerad.”

GERT WINGÅRDH, WINGÅRDH
ARKITEKTER, I TIDNINGEN STEN 4/2013.

KRAFTSTATION I ENEBYBERG

”I och med att transformatorstationer ibland placeras i tätort eller bebyggd miljö så ställs stora krav på utformningen. Vår ambition är att stationerna inte bara ska anpassa sig till miljön eller gömma sig, utan faktiskt tillföra något till platsen.

I Anneberg har vi arbetat med beständiga gedigna material. Fasaden kläs med trä och skiffer mot de delar som vänder sig ut mot omgivningen. Släppen mellan volymerna accentueras med bakombelyst kanalplast i orange. De smala gränderna skall glöda i vinternatten av det eldröda skenet och stenen blir till ett skyddande skal mot omgivningen.”

THOMAS SANDELL, SANDELL SANDBERG

Sveriges första utsmyckning av kraftstation finns i Enebyberg. Svart takskiffer, lärk och lysande orange plast bildar ett utropstecken.

FOTO: ÅKEE:SONLINDMAN

HORNSBERGS STRANDPARK

”Kajparterren avgränsas mot Hornsbergs strandgata med sittbara blockstensmurar som är en meter breda. På tvärs ligger fyra stycken tolv meter långa blockstensmurar som är ännu bredare; 1,2 meter med en böljande översida. Den böljande formen repeterar sig på olika sätt och inbjuder till att ligga och sitta mot lämpligt väderstreck. Formen har släktskap med parkens slingrande strand som ligger intill.”

BENGT ISLING, NYRÉNS ARKITEKTKONTOR,
I TIDNINGEN STEN 3/2013

KVARTERET FRIGG

”Vi ville skapa en mer stadsmässig utformning av kvarteret mot Kullavägen och valde då skifferfasad. Den tunga fasaden bildar en skyddande mur mot gatan i norr medan byggnaderna mot gården och söder får en ljus och lätt fasad som fin kontrast.

Skiffret vi valde, Samanca Multicolor, är otroligt skiftande i färg och struktur och fasaden känns levande och skapar olika uttryck om det är sol, moln eller regn. Genom att vi frångick tegel på fasaden, som annars är typiskt för Helsingborg och i stället valde den lite mer ovanliga skifferfasaden kunde vi förmedla en lyxigare känsla för de boende, en känsla av att just deras boende är lite mer påkostat än övriga hyreshus. Denna tanke var något som våra beställare också tyckte om.

Skiffer är samtidigt ett stenmaterial med liknande egenskaper som tegel och passar därför bra in i området. (i detaljplanen stod det stenmaterial som fasadbeklädnad).”

MALIN OSSIANSSON, TENGBOM ARKITEKTER.

Skiffret Samanca Multicolor ger en vacker fasad som skiftar uttryck med väderleken och ger en lyxigare känsla än tegel.

FOTO: MALIN OSSIANSSON

